

Sosiaali- ja terveysministeriö
VN-jakelu

1/3

ASIA Eduskunnan vastauksen esittelemisessä tapahtunut virhe

ASIAN VIREILLETULO

Sosiaali- ja terveysministeriöstä tapahtuneesta esittelystä valtioneuvostolle esiteltiin 14.6.2012 eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen laiksi laivaväen työ- ja asuinympäristöstä sekä ruokahuollosta aluksella ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 140/2011 vp – EV 6/2012 vp). Eduskunnan vastaukseen sisältyivät laki laivaväen työ- ja asuinympäristöstä sekä ruokahuollosta aluksella, laki työturvallisuuslain 48 §:n muuttamisesta, laki rikoslain 47 luvun 1 ja 8 §:n muuttamisesta sekä laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan yhteistoiminnasta annetun lain muuttamisesta.

Hallituksen esitykseen sisältyviä lakiehdotuksia oli muutettu eduskuntakäsittelyn aikana, lukuun ottamatta työturvallisuuslain 48 §:n muuttamista koskevan lakiehdotuksen suomenkielistä tekstiä. Valtioneuvoston kansliaan toimitettu eduskunnan vastaus sisälsi lait sellaisina kuin eduskunta oli ne hyväksynyt. Lait esiteltiin kuitenkin valtioneuvostolle ja edelleen tasavallan presidentille 15.6.2012 vahvistettaviksi eduskunnan vastauksesta poiketen hallituksen esityksen sisältämässä muodossa. Tasavallan presidentti vahvisti lait esityksen mukaisesti ja määräsi ne tulemaan voimaan 1.11.2012.

Virheen paljastuttua ministeriössä oli ryhdytty toimenpiteisiin virheen korjaamiseksi ja asia esiteltiin valtioneuvostolle 18.10.2012 ja edelleen tasavallan presidentille niin, että tämä hyväksyy lakien vahvistamista koskevan päätöksen liitteiden korjaamisen eduskunnan vastauksen mukaisiksi. Tasavallan presidentti hyväksyi 19.10.2012 esityksen.

HANKITTU SELVITYS

Sosiaali- ja terveysministeriö on 19.2.2013 päivättyllä kirjeellään STM/291/2013 toimittanut selvityksenä ministeriön työsuojeluosastolla laaditun 13.2.2013 päivätyn muistion antaen samalla lausuntonsa asiasta.

Asiassa saadun selvityksen mukaan valtioneuvoston istuntoon ja tasavallan presidentin esittelyyn meneviä, eduskunnan vastausta koskevia esittelylistoja valmisteltaessa oli käsittelyn pohjaksi erehdyksessä otettu lait hallituksen esityksen mukaisessa muodossa, vaikka käsittelyn pohjaksi olisi tullut ottaa eduskunnan vastaukseen sisältyneet lakitekstit. Näin päätöksentekojärjestelmään ja esittelylistojen liitteiksi tulivat virheellisen sisältöiset lakitekstit, joissa ei ollut otettu huomioon eduskunnan tekemiä muutoksia. Asian esittelijäkään ei havainnut virhettä tarkastaessaan esittelyyn menevät asiakirjat. Virheen paljastuttua ministeriössä ryhdyttiin välittömästi toimenpiteisiin virheen korjaamiseksi. Virheet saatiin korjattua, myös säädöskokoelmaan, ennen kuin lait tulivat voimaan. Selvitysasiakirjoissa katsotaan, että kyseessä oli inhimillinen erehdys.

Selvitysasiakirjoissa on lisäksi selostettu toimenpiteitä, joihin työsuojeluosaston säädösyksikössä, jossa virhe tapahtui, sekä koko ministerissä on ryhdytty vastaavien virheiden välttämiseksi. Tuossa yhteydessä on muun muassa painotettu eri tavoin esittelijän kokonaisvastuuta.

RATKAISU

Totean, että eduskunnan vastauksen esittelyssä korostuu sen valmisteluun osallistuvien virheetön työpanos moitteettoman lopputuloksen kannalta. Ministeriön työsuojeluosastolla laaditussa selvityksessä on tarkasteltu esityslistan valmistelua menemättä valmisteluun osallistuneiden suorittamiin toimenpiteisiin tarkemmin. Selvitys ei siten tarjoa mahdollisuuksia arvioida yhtäältä valmisteluun osallistuneiden kykyä ja taitoa sekä kokemusta selviytyä avustavista tehtävistä sekä toisaalta näiden tehtävien suorittamiseen liittyvän ohjauksen ja valvonnan riittävyyttä.

Asian esittelijällä on perustuslain 118 §:n säännöksen mukaan vastuu viime kädessä siitä, mitä hänen esittelystään on päätetty, tässä tapauksessa siitä, että eduskunnan vastaus on esitelty oikean sisältöisenä eli siihen sisältyneet lait on esitelty vahvistettaviksi ja vahvistettu sen sisältöisinä kuin eduskunta oli ne hyväksynyt. Saadun selvityksen mukaan eduskunnan vastauksen esitellyt hallitussihteeri A oli tarkastanut asiassa valtioneuvoston yleisistuntoa ja tasavallan presidentin esittelyä varten laaditut esittelylistat, jotka sinänsä ovat rakenteeltaan yksinkertaiset ja vakiintuneen käytännön mukaiset, sikäli puutteellisesti, että häneltä oli jäänyt huomaamatta, että esittelylistojen liitteiksi ei ollut otettu eduskunnan vastauksen mukaisia lakeja, mistä syystä lait oli vahvistettu virheellisessä muodossa. Ottaen huomioon asian laadun ja sen, mitä selvitysasiakirjoissa on todettu, on mielestäni perusteltua yhtyä esitettyyn näkemykseen, että virheellisten liitteiden ottaminen esityslistaan oli johtunut huomaamattomuudesta.

Selvityksen mukaan ministeriö oli selvitystä laatiessaan kuullut hallitussihteeri A:ta. Lisäksi virheen korjausmenettelyn aikana käydyissä puhelinkeskusteluissa ja tapahtuneessa sähköpostikirjeenvaihdossa A oli esittänyt näkemyksensä syistä, jotka olivat johtaneet virheen syntymiseen. Tämän vuoksi häntä ei ole enää erityisesti kuultu.

Ottaen huomioon, että lakien vahvistamisessa tapahtunut virhe on korjattu ja lait on saatettu voimaan eduskunnan hyväksymässä muodossa ja että ministeriössä on jo ryhdytty toimenpiteisiin vastaavanlaisten virheiden välttämiseksi, katson, ettei asia anna aihetta muihin toimenpiteisiin kuin että kiinnitän vastaisen varalle hallitussihteeri A:n vakavaa huomiota esityslistojen laatimisessa ja tarkastamisessa vaadittavaan huolellisuuteen ja tarkkuuteen.

Pyydän sosiaali- ja terveysministeriötä saattamaan tämän hallitussihteerin A:n tietoon.

Oikeuskansleri

Jaakko Jonkka

Esittelijäneuvos

Jorma Snellman